

Sygn. akt IV CSK 26/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku J. S.
przy uczestnictwie W. Z., T. L., W. L., A. W., L. L., A. L., E. L., I. N. i M. B.
o uzupełnienie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania W. L.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od W. L. na rzecz W. Z. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W sprawie nie występuje żadna z przesłanek pozwalających na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, mimo że skarżąca powołała się na nieważność postępowania oraz oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.).

Nieważność postępowania, według skarżącej miała miejsce na skutek naruszenia art. 677 k.p.c. w brzmieniu sprzed dnia 2 października 2008 r. przez jego błędne zastosowanie oraz naruszenia art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie, co w ocenie skarżącej spowodowało, że Sąd orzekał w sprawie już prawomocnie osądzonej. Jeżeli zaś sprawa została już prawomocnie osądzona, powtórnie orzekanie prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 3 k.p.c.).

Zgodnie z art. 677 § 2 k.p.c. - w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 października 2008 r., mającym zastosowanie do spadków otwartych przed dniem 14 lutego 2001 r. (art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 181, poz. 1287) - w wypadku, gdy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne podlegające dziedziczeniu z ustawy, sąd wymieni w treści tego postanowienia spadkobierców dziedziczących to gospodarstwo oraz ich udziały w nim. Obowiązujący zaś art. 677 § 3 k.p.c. (w brzmieniu do dnia 2 października 2008 r.) stanowił, że jeżeli w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku nie orzeczono o dziedziczeniu gospodarstwa rolnego, sąd wyda w tym przedmiocie postanowienie uzupełniające. Takie uzupełniające, w stosunku do postanowienia z dnia 19 maja 2009 r. wydanego w sprawie I Ns [...], postanowienie zapadało w sprawie, w której skarżąca złożyła skargę kasacyjną, wobec ustalenia, że do spadku po C. A., zmarłej w dniu [...] 1999 r., należało gospodarstwo rolne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że wniosek o wydanie postanowienia uzupełniającego jest dopuszczalny w każdym przypadku niezamieszczenia w orzeczeniu o stwierdzeniu nabycia spadku rozstrzygnięcia o dziedziczeniu gospodarstwa rolnego, niezależnie od tego, czy spadkodawca rzeczywiście pozostawił takie gospodarstwo (zob. postanowienie z dnia 28 czerwca 1976 r., III CRN 91/76, OSNCP 1977, Nr 3, poz. 52). Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku w zakresie, w jakim nie rozstrzyga o dziedziczeniu gospodarstwa rolnego nie ma mocy wiążącej wynikającej z art. 365 k.p.c. (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 2009 r., IV CSK 146/09, nie publ.). Tym samym brak było podstawy do przyjęcia, że rozstrzygnięcie o dziedziczeniu gospodarstwa rolnego, przez wydanie w tym przedmiocie postanowienia w dniu 5 listopada 2012 r., stanowiło orzekanie w sprawie już prawomocnie osądzonej. Stanowisko zatem skarżącej, co do nieważności tego postępowania, nie jest trafne.

Brak również podstaw do uznania skargi kasacyjnej za oczywiście zasadną. Skarga jest oczywiście uzasadniona gdy zasadność skargi kasacyjnej jest dostrzegalna od razu, na pierwszy rzut oka, wówczas gdy każdy prawnik, bez przeprowadzania wnikliwej analizy, powinien dojść do wniosku, że zarzuty skarżącego są niewątpliwe, a zaskarżone orzeczenie jaskrawo nieprawidłowe. Chodzi więc, jak to ujął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02 (OSNC 2004, nr 3, poz. 49), o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika.

Taka sytuacja w sprawie nie zachodzi, tym bardziej, że skarżąca poza twierdzeniem, że sąd wadliwie zastosował art. 58 k.c. (bez podania dalszej jego jednostki redakcyjnej) nie podjęła nawet próby wykazania, z podaniem właściwych przepisów jako naruszonych, z jakich przyczyn uważa, że w umowie przekazania gospodarstwa rolnego następcy mogło dojść do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności udziału w prawie własności nieruchomości.

W tej sytuacji stwierdzić należy, że skarżąca nie zdołała wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy. Z tych

też przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz na podstawie § 9 pkt 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]